

Daniel, 25 let

Jako jeden z mála Čechů vystudoval britskou Cambridge. Domů do Prahy se pak Daniel Demovič vrátil v roce 2020, aby nastoupil na ČVUT na doktorandské studium v oboru leteckého inženýrství. Letadly žije. Ač by si jednou rád splnil klukovský sen o pilotování, v tuto chvíli má jiné cíle. „Nejvíc mě přitahuje vývoj technologií, teorie a výpočty,“ říká se svým typickým širokým úsměvem, za kterým není žádný těžký introvert, jak se často o nadaných a přemýšlivých předpokládá. Dan je plný energie, která funguje jako doping i pro ty, kdo s ním můžou mluvit, byť jen malou chvilku.

Daniel od malička miluje čísla, fyziku, analytické uvažování. Vždycky potřeboval pátrat po tom, jak věci fungují, a od obou rodičů dostával dost podnětů k tomu, aby se posouval. Jakmile uměl číst a psát, což bylo dávno před školou, posouval se ještě rychleji. Ale zároveň narážel na – jak sám říká – nepříliš podnětné prostředí školky, do které chodil. „Dnes vím, že systém předškolního vzdělávání není uzpůsobený tomu, aby si poradil i s dětmi, které jsou výrazně jiné. Ale tehdy bych uvítal cokoliv jiného než trávit čas uvnitř a házet po sobě s dětmi kostičky lega.“ Dnes je nad věcí, ale i tak na školku vzpomíná jako na dobu, kdy se nejvíce cítil být jiný než vrstevníci. Což vlastně potvrzují asi všichni přemýšliví – systém českého vzdělávání je na odlišnost připravený nejméně právě v případě těch nejmenších dětí.

Základní škola Chlupova v Praze byla něco jiného. Do značné míry i proto, že Dan prošel tzv. akcelerací: vynechal první třídu a vstoupil rovnou do druhé. Zatímco sociálnímu sžívání takový krok úplně neprospívá, Danovi prospěla konečně odpovídající míra podnětů ve vzdělávání. Jeho maminka Kateřina, pohybující se tou dobou mezi lidmi pracujícími s nadanými dětmi, na tuto školu dostala doporučení s tím, že je sice běžnou základkou, ale přemýšlivým dává prostor rozvíjet se. „Na hodinách matematiky jsem díky tomu jel víceméně svůj vlastní program,“ říká Dan, pro něhož je svět čísel dokonalý.

„Člověk prostřednictvím matematiky a fyziky, kdy matematika je nástrojem fyziky, dokáže dát logiku světu okolo sebe,“ vysvětluje tak nadšeně, že chcete do toho světa za ním. „Matematika je objektivní, na inženýrské úrovni má přesný řád. Fyzika vás sice zaskočit umí, při pokusech se občas stane něco na první pohled nečekaného, ale vysvětlit se to dá nakonec vždy,“ líčí Dan, kterého fascinuje to, co je objektivní, měřitelné. „Nečtu sci-fi nebo fantasy. Není tam nic reálné,“ směje se s trochou nadsázky.

Na gymnáziu mu bylo ještě lépe než na základní škole. Také poprvé zažil pocit, že se musí učit, a přišly i další výzvy – kurzy Centra pro talentovanou mládež. „Absolvoval jsem během 2. a 3. ročníku gymnázia matematické kurzy na úrovni třeba prvního ročníku technické vysoké školy, navíc v angličtině. Dost mi pomohly dostat se na univerzitu do Británie. Když jsem byl v Cambridgi, tak jsem se do nich zase naopak zapojil jako lektor.“

Cambridge si vybral jako nejlepší možné vzdělání v oboru, inspirovaný staršími kolegy z gymnázia, kteří se tam dostali před ním. Studium probíhá jinak než u nás. Učiva je hodně a mít nadání zde nestačí. Obstát totiž musíte mezi minimálně stejně přemýšlivými kolegy.

„První rok jsem studoval obecné inženýrství, které mi dalo velký rozhled v oboru. Mohl jsem zkoušet různé předměty, praktická cvičení, laboratoře. Po druhém ročníku jsem si vybral Aerospace Engineering, za kterým jsem do Cambridge šel.“ Náročnost studia potvrzuje i fakt, že studenti mají během trimestru zakázáno pracovat. Můžete začít jednat o nějaké budoucí spolupráci třeba s Airbusem, ale nic víc. Ani do toho se Dan nehrnul. Ctí rovnováhu mezi prací a osobním životem a hlídá si prostor sám pro sebe.

Kurzy pro talentovanou mládež proto kvůli vytížení letos poprvé vynechá. Na ČVUT dělá doktorát na fakultě strojní, jako doktorand vede cvičení. „Cvičil jsem pohon letadel pro anglicky hovořící studenty, teď mechaniku letu, což je o stabilitě a říditelnosti letadel. Zabývám se i aerodynamikou, termodynamikou, s kolegy připravujeme studii o vodíkových pohonech.“ Zdůrazňuje, že ho rozmanitost baví. „Snažím se být všestranný, nechci se užze zaměřovat na svůj obor,“ říká a odjakživa tak žije. Na základní škole si k překvapení své nesportovní rodiny vybral hokej a na pozici brankaře ho hrál celé roky (a dobře). Danielova maminka tvrdí, že si uměl vypočítat všechny ty úhly odpalu a dopadu. On sám se tomu směje, fascinovala ho prý hlavně výstroj. A i když už hokej dnes nehraje, sport, ale i hudba nebo manuální činnosti mají v jeho životě pevné místo. Stejně jako cestování nebo přátelé.

Právě mezi svými blízkými přáteli se Dan cítí nejlépe. Podle maminky to dokonce byly právě vazby na přátele ze střední školy, které ho jako jedna z věcí přivedly z Cambridge domů. Naopak navazování konverzace s novými lidmi pro něj není snadné. Přesto je Dan povahou týmový hráč. „Ani teď mě neláká zavírat se v laboratoři nebo jít sám za jedním cílem. O tom obor leteckého inženýrství není. Zvlášť u konstrukci člověk sám o sobě nic nevytvoří. Potřebuje se propojovat s jednotlivými specializacemi. A hlavně: má-li dojít k nějakému průlomu, znamená to spoustu dílčích krůčků v podobě experimentů a výpočetních analýz,“ říká na rovinu Dan. „Spíš se chci podílet na krůčcích, které když se nasčítají, táhnou svět kupředu. Můj sen je pracovat s inspirativními lidmi na smysluplných projektech a především se neponořit do toho světa příliš a neodstříhnout své okolí.“

Svým přístupem popírá společenské domněnky o tom, jak vypadá nadaný člověk. Pro Dana to však znamená celoživotní hledání rovnováhy, ve kterém mu pomáhá jeho optimismus a charisma.

„Nemít volnočasové aktivity, měl bych určitě víc prostoru zavřít se ve vlastním světě, jak se to někdy děje, zvlášť nadaným, což je velká škoda pro nás všechny. Je žádoucí hledat v lidech jejich potenciál a ten jim pomáhat rozvíjet. Nevnímat nadání jako podivínství. Pokud je i určitá sociální odlišnost součástí osobnosti, pak je dobré ji vnímat jako přirozenou součást onoho nadání. To, že se s tím společnost neumí popasovat, je špatně hlavně pro ni, protože lidí, kteří mají převratné nápady a společnost posouvají, je přece strašně málo.“

Daniel Demovič